

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D1/2/İ.A.Y.-01/1 (Devralma)

Karar Sayısı : 01-30/297-87

Karar Tarihi : 4.7.2001

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, İsmet CANTÜRK, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Murat GENCER, Mustafa PARLAK, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ

B- RAPORTÖR: İsmail Atalay YOLCU

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: - Tepe Betopan Yapı Malzemeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.

D- TARAFLAR: - Tepe Betopan Yapı Malzemeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Beytepe Köyü Yolu No:3 Bilkent-Ankara

- Çelikler Turizm ve Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.

Arhavi Şubesi Kavak Köyü Arhavi -Artvin

E- DOSYA KONUSU: Tepe Betopan Yapı Malzemeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, Çelikler Turizm ve Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.'ne ait olan, Artvin İli Arhavi İlçesi'nde kurulu "çimentolu yonga levha" üretim tesisini devralmasına izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 12.1.2001 tarih, 7904 sayı; 21.3.2001 tarih, 8394 sayı ve 29.3.2001 tarih, 8460 sayı ile giren bildirim ve başvurular üzerine yapılan inceleme, 13.4.2001 tarih ve REK.0.05.00.00/30 sayılı Başkanlık önergesi ile 17.4.2001 tarih ve 01-19 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş, 4054 sayılı Kanun'un 11. ve 1997/1 sayılı Tebliğ'in 9. maddeleri gereğince bahsekonu devralma işleminin nihai incelemeye alınmasına karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 14.6.2001 tarih, D1/2/İ.A.Y.-01/1 sayılı Devralma Nihai İnceleme Raporu 28.6.2001 tarih, REK.0.05.00.00/61 sayılı Başkanlık önergesi ile 01-30 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Tepe Betopan Yapı Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin, Çelikler Turizm ve Gıda Limited Şirketi'ne ait olan, Artvin İli Arhavi İlçesi'nde kurulu "çimentolu yonga levha" üretim tesisini devralmasına ilişkin işlemin, ciro ve pazar payı yönüyle Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olmadığı, ilgili ürün pazarının "prefabrik konutlara yönelik yapı elemanları" biçiminde daraltılması durumunda dahi ilgili işlemin pazarda herhangi bir hakim durum oluşturmaması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi sonucunu doğurmayacağı ifade edilmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

Tepe Betopan Yapı Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (TEPE), Bilkent Holding bünyesi altında faaliyet göstermekte olup, en büyük ortağı Tepe İnşaat A.Ş.'dir. Bilkent Holding bünyesindeki duvar yapı elemanları faaliyetlerinden olan "çimentolu yonga levha" üretimi, TEPE tarafından sürdürülmektedir.

Çelikler Turizm ve Gıda Sanayi Ticaret Limited Şirketi (Çelikler)' nin ise en büyük hissedarı Turan Çelik'tir. Şirketin asıl faaliyet alanı çimentolu yonga levha üretimi olmamakla birlikte, Mart 1998'de, Artvin İli Arhavi İlçesi'nde kurulu "çimentolu yonga levha" üretim tesisini ORÜS Orman Ürünleri San. A.Ş.'den devralmış ve ilgili ürün pazarındaki faaliyetlerine başlamıştır.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Ürün Pazarı

Çimentolu yonga levha esas itibarıyla prefabrik konutların duvarlarının ve tavanlarının yapımında temel girdi olarak kullanılmaktadır. Ancak bu ürün prefabrik yapılarda, karşılıklı olarak yerleştirilen iki levhanın arasına dolgu maddesi konulmak suretiyle oluşturulan dış duvarlarda, neme karşı sağladığı koruma nedeniyle tercih edilmekle birlikte, aynı zamanda birçok ürünle ikame edilebilmektedir.

Deprem gibi olağan dışı haller hariç olmak üzere, prefabrik yapı malzemeleri esas itibarıyla inşaat sektöründe yan hizmet binalarının inşasında kullanılmaktadır. Bu binaların, kullanım süresi ve amaçları bakımından deprem konutları ile karşılaştırıldığında, daha özensiz ve geçici bir mahiyette oldukları görülmektedir. Asıl inşaatın sona ermesiyle birlikte, söz konusu yan hizmet binalarının kullanım amacı da ortadan kalkmaktadır. Dolayısıyla bu yapılarda kullanılan malzemenin, çimentolu yonga levhanın sahip olduğu, dayanıklılık, yalıtıkanlık vs. özelliklere sahip olması da talebi etkileyen bir faktör konumunda değildir. Deprem konutlarında kullanılan malzemenin artan bir çeşitlilikle, inşaat sektörünün yan hizmet binalarına yönelik prefabrik yapılarda da kullanıldığı gözlenmektedir.

Dosya mevcudu bilgi ve belgeler çerçevesinde, ilgili ürün pazarına ilişkin olarak görüşmelerde bulunulduğu anlaşılmış olup, elde edilen bilgiler aşağıda sunulmuştur:

- TEPE, çimentolu yonga levha, sac, düz sac, boyalı sac, trapez sac, hafifletilmiş beton panel, gazbeton panel, kartonlu alçı plaka, sunta, suntalam, MDF, kontraplak, PVC levhalar, fiber levhalar, poliüretan paneller, alüminyum paneller, sac paneller, fiber gypsum levhalar, OSB ve kompakt levhaların tamamının, "prefabriğe yapı sektörüne iç ve dış duvar elemanları sağlayan pazar"da yer aldığını belirtmiştir.
- 7 üretici ile yapılan görüşmelerde, OSB levha, fiber cement levha, alçıpan levha, sac panel levha ve diğer duvar yapı inşaat malzemelerinin, çimentolu yonga levha ile rekabet halinde olduğu, hatta kalite açısından çimentolu yonga levhadan daha üstün yapı elemanlarının geliştirildiği ifade edilmiştir.
- Çelikler, ürünün salt prefabriğe konutlar açısından ele alınmasının ve bunun sonucu olarak ilgili ürün pazarının "prefabrik yapı duvar elemanları" şeklinde

tanımlanmasının dahi pazarı daralttığını belirtmiş, çimentolu yonga levhanın yalnızca prefabrik konuta yönelik bir ürün olmadığı, inşaat sektörünün geneline yönelik bir duvar yapı ve kaplama malzemesi niteliğinde olduğunu ifade etmiştir.

- Pazar araştırmalarının, çimentolu yonga levhanın prefabrik konutlar dışında geniş bir kullanım yelpazesi olduğunu gösterdiği, bu araştırmalarda, çimentolu yonga levhanın “duvar yapı malzemeleri” içinde sıralandığı belirlenmiştir.

Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, çimentolu yonga levhanın genel olarak “inşaat sektörü duvar yapı elemanları pazarı”nda yer aldığı konusunda tereddüt bulunmamakla birlikte; ülkemizin deprem kuşağında yer alması ve son yıllarda artan depremlere bağlı olarak prefabrik konut yapımının önemini koruması, ikame şansı olan ürünlerin bulunmasına rağmen çimentolu yonga levhanın prefabrik konut üretiminde ağırlıklı bir paya sahip olması nedeniyle “prefabrik konut duvar yapı elemanları”nın ayrı bir pazar olarak ele alınması ve söz konusu devralmanın yaratacağı etkilerin her iki pazar açısından ayrı ayrı değerlendirilmesinin yerinde olacağı kanaatine varılmıştır.

H.2.2. Coğrafi Pazar

İlgili ürünün ülke genelinde satışının gerçekleştiği dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak belirlenmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendinde “*Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi*” birleşme veya devralma sayılan haller olarak öngörülmüştür. TEPE'nin Çelikler'e ait Çimentolu Yonga Levha Üretim Tesisini devralması işlemi, malvarlığının devri niteliğinde olması nedeniyle anılan Tebliğ kapsamında bir işlemdir.

Bildirime konu işlemin, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinin; “*Bu Tebliğ'in 2 nci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmаса bile toplam cirolarının yirmi beş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur.*” hükmü ile getirilen pazar payı ve ciro eşikleri açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

Dosya mevcudu bilgilerden, tanımlanan her iki pazarda da, 2000 yılı itibarıyla tarafların ciroları toplamının belirtilen eşiği aşmadığı, ancak tarafların pazar payları toplamının belirlenen pazara göre değişiklik gösterdiği anlaşılmıştır.

İnşaat sektörünün geneline yönelik olarak “duvar yapı elemanları pazarı”nın esas alınması halinde, kesin bir istatistiki bilgi bulunmamakla birlikte, tarafların toplam pazar paylarının en fazla %5 olabileceği belirlenmiştir.

Dosya mevcudu bilgilerden, ilgili ürün pazarının, prefabrik konutlara yönelik duvar yapı elemanlarıyla sınırlı tutulması halinde, piyasada faaliyet gösteren prefabrik konut üreticileri ve çimentolu yonga levha bayilerinin verdiği bilgiler ile

Kurumumuza yapılan başvurular çerçevesinde, devralma taraflarının sahip oldukları toplam pazar payının yaklaşık %60 olarak belirlendiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla, "prefabrik yapı duvar elemanları" pazarı esas alındığında ise, tarafların toplam pazar payları anılan Tebliğ'de yer alan eşiği aşmakta ve devralma izne tabi bir işlem olmaktadır.

Değerlendirmede prefabrik yapı duvar elemanları pazarının esas alınması halinde;

- Pazarda normal koşullarda çimentolu yonga levhanın büyük bir paya sahip olmadığı, bu oranın ortaya çıkmasında, son yıllardaki depremler nedeniyle devlet tarafından yaptırılan geçici konutların etken olduğu, dolayısıyla bu pazar payının sürekli olmadığı,
- Pazardaki arz-talep dengesi çerçevesinde, devralma neticesinde prefabrik konut yapımının değil, inşaat sektörünün geneline yönelik "duvar elemanları" pazarının hedeflendiği, "prefabrik konut duvar yapı elemanları"nın, arızı olarak ortaya çıkan spesifik bir pazar olarak ele alınması gerektiği,
- TEPE ve Çelikler'den alınan deprem öncesi ve deprem sonrası fiyat listelerine göre, firmaların uyguladıkları zam oranının %5 ile 15 arasında değiştiği, bu oranın ise daha önceki rutin zamlardan farksız olduğu,
- Çimentolu yonga levha üreticilerinin, büyük oranda bir talep genişlemesine rağmen zam oranının %5 ile 15 arasında tutulmasını, pazarda alternatif ürünlerin varlığına ve ithalat olanağına bağladıkları, bu durumun devralma neticesinde bir tekelin ortaya çıkma ihtimalini geçersiz kıldığı,
- Pazara giriş engellerinin bulunmadığı

hususları dikkate alındığında, söz konusu devralma işleminin, herhangi bir hakim durum yaratması veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmesi ve bunun sonucunda rekabetin önemli ölçüde azalması sonucunu doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında;

1) Tepe Betopan Yapı Malzemeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, Çelikler Turizm ve Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.'ne ait olan, Artvin İli Arhavi İlçesi'nde kurulu "çimentolu yonga levha" üretim tesisini devralması işleminin, tarafların ciroları ve ilgili ürün pazarı olan "inşaat sektörü duvar yapı elemanları" piyasasındaki pazar payları bakımından, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olmadığına,

2) ilgili ürün pazarının raportörün önerisi doğrultusunda, "prefabrik konutlara yönelik konut yapı elemanları pazarı" olarak kabul edilmesi halinde, bu piyasada ilgili devralma işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde herhangi bir hakim durum yaratması veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmesi ve bunun sonucunda rekabetin önemli ölçüde azalması sonucunu doğurmayacağına,

3) dosya konusuna ilişkin olarak Kurulumuzca alınan bu kararın, şikayette bulunan her iki başvuru sahibine de ayrıca bildirilmesine

OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.